CHERNIVTSI
LAW SCHOOL

ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Юридичний факультет

Кафедра міжнародного права та порівняльного правознавства

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан юридичного факультету
____проф. Віталій ГОРДЄЄВ
«28» серпня 2026 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЄДИНОГО РИНКУ ЄС
вибіркова навчальна дисципліна

Освітня програма: «Міжнародне право»
Спеціальність: 293 Міжнародне право
Галузь знань: 29 Міжнародні відносини
Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)
Юридичний факультет
Мова навчання: українська

Чернівці, 2026 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Правове регулювання Єдиного ринку ЄС» складена відповідно до освітньої програми «Міжнародне право» підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 293 Міжнародне право галузі знань 29 Міжнародні відносини.

Розробник:

Строїч Марія Іванівна, *асистент*

Викладач, що забезпечує читання даної дисципліни

Строїч Марія Іванівна, *асистент*

Затверджено на засіданні кафедри Міжнародного права та порівняльного правознавства
Протокол № 1 від «27» серпня 2026 року

В.о. завідувача кафедри
міжнародного права
та порівняльного правознавства _____ **д.ю.н., проф. Світлана КАРВАЦЬКА**

Схвалено науково-методичною комісією юридичного факультету
Протокол № 1 від «28» серпня 2026 року

Голова науково-методичної комісії _____ **PhD, ас. Лаура БЗОВА**

Мета навчальної дисципліни **«Правове регулювання Єдиного ринку ЄС»** виступає саме вивчення особливостей розвитку внутрішнього ринку Європейського союзу. Об'єктом вивчення у даному курсі є:

а) теоретичні засади формування внутрішнього ринку ЄС

б) практичні аспекти функціонування внутрішнього ринку ЄС

в) політика захисту внутрішнього ринку ЄС

Європейський Союз є найуспішнішим результатом міжнародної економічної інтеграції у світі. Створивши економічний і валютний союз, країни – члени Європейського Союзу на практиці досягли найвищої стадії міжнародної економічної інтеграції. Внутрішній ринок ЄС не є відокремленим і закритим явищем. Він постійно знаходиться у тісній взаємодії і взаємозв'язку з іншими країнами світу. Для сучасного етапу розвитку внутрішнього ринку ЄС важливу роль відграє політика стимулювання розвитку внутрішнього ринку ЄС.

Протягом кількох десятиліть суспільні відносини у світі розвиваються під впливом інтеграційних процесів, які охопили вже всі регіони земної кулі. Інтеграція здійснюється в тій чи іншій частині світу за різних соціально-економічних та політико-правових умов, однак їй притаманні певні закономірності. Як свідчить практика, розвиток інтеграції відбувається у декілька етапів: від створення умов для вільної торгівлі до координації країнами напрямів своєї політики в різних галузях. І хоча кількість інтеграційних організацій, які створюються для управління відповідними процесами, постійно збільшується, тільки Європейський Союз (ЄС) досяг такого ступеня інтеграції, коли перед його країнами-членами постало питання про проведення спільної економічної, зовнішньої та внутрішньої політики.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни **«Правове регулювання Єдиного ринку ЄС»** є:

- проаналізувати положення установчих договорів ЄС, актів вторинного права ЄС, рішень Суду ЄС для визначення та деталізації ключових понять, що використовуються при вивченні внутрішнього ринку ЄС;
- визначити зміст «спільного ринку ЄС», «внутрішнього ринку ЄС», «єдиного ринку ЄС»;
- Розвинути у аспіранта навиків самостійного аналізу, оцінки норм та правозастосовчої практики по реалізації свободи пересування товарів, осіб, послуг та капіталів.
- формування наукового світогляду фахівців;
- вироблення вмінь критичного аналізу наукової інформації та її оцінювання;
- формування вміння висвітлювати результати дослідницьких пошуків у наукових публікаціях, узагальнювати результати науково-дослідної роботи;
- формування у аспірантів системи науково-теоретичних знань з правового регулювання Єдиного ринку ЄС;
- формування розуміння необхідності участі в грантових та конкурсних програмах.

Результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач володітиме наступними компетентностями, що закріплені в Освітній програмі «Міжнародне право» підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 293 Міжнародне право:

Загальні компетентності.

ЗК 2. Здатність виявляти актуальні проблеми.

ЗК 3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу

ЗК 8. Здатність до критичного аналізу та оцінки сучасних досягнень у сфері права.

ЗК 13. Здатність до порівняльно-правового аналізу

Фахові компетентності.

ФК 4. Здатність застосовувати інтелектуальний інструментарій, понятійно-категоріальний апарат, необхідний для формування професійної позиції правника-міжнародника.

ФК 9. Знання і розуміння європейського права і права Європейського Союзу

ФК 14. Здатність надавати юридичні висновки і консультації з питань міжнародного права, національного права України та права зарубіжних держав; визначати юридичні ризики зовнішньополітичних або зовнішньоекономічних ініціатив, встановлювати шляхи їхньої мінімізації

Програмні результати навчання

ПРН 4. Систематизовувати й упорядковувати отриману інформацію щодо процесів і явищ у міжнародному та національному праві; формулювати висновки і розробляти рекомендації з урахуванням особливостей національного і міжнародного права;

ПРН 17. Вільно використовувати для професійної діяльності доступні інформаційні технології і бази даних

ПРН 20. Здійснювати юридичний супровід основних видів міжнародної співпраці та зовнішньоекономічних операцій.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «**Правове регулювання Єдиного ринку ЄС» студент буде знати та розуміти**:

Знати:

- історію формування і розвитку внутрішнього ринку ЄС;
- ключові нормативно-правові акти, програмні документи, що регулюють свободу пересування товарів, осіб, послуг та капіталів в ЄС;
- основні судові рішення в досліджуваній сфері;
- акти вторинного права ЄС, що регулюють свободу пересування товарів, осіб, послуг та капіталів в ЄС;
- міжнародні норми та стандарти в сфері торгівлі, захисту прав мігрантів, надання послуг;

Вміти та розуміти:

- вільно оперувати відповідним понятійним апаратом;
- самостійно виявляти та вивчати нові юридичні питання, що виникають у зв'язку із реалізацією свободи пересування товарів, осіб, послуг та капіталів в ЄС;
- самостійно орієнтуватися у питаннях регулювання внутрішнього ринку ЄС в сучасних умовах;
- розробляти управлінські рішення щодо євроінтеграційного напрямку державної економічної політики України;
- володіти сучасними методами пошуку інформації

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна	індивідуальні	
Денна	4	7	3	90	15	30	-	-	45	-	залік
Заочна	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	с	лаб	інд	с.р.		л	с	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема лекційних занять	**Змістовий модуль 1. Поняття та становлення Єдиного ринку ЄС**											
Тема 1. Поняття, принципи та еволюція становлення внутрішнього ринку в ЄС	11	2	4			6	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Митний Союз ЄС	11	2	4			5	-	-	-	-	-	-
Тема 3. Гармонізація законодавства ЄС в сфері Внутрішнього ринку ЄС	11	2	4			5	-	-	-	-	-	-
Тема 4. ЄС в системі світової торгівлі	12	2	3			6	-	-	-	-	-	-
Разом за змістовим модулем 1	**45**	**8**	**15**			**22**	-	-	-	-	-	-

Тема лекційних занять	Змістовий модуль 2. Основні свободи Єдиного ринку ЄС											
Тема 1. Свобода руху товарів в рамках Внутрішнього ринку ЄС	11	1	4			6	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Свобода руху осіб в рамках Внутрішнього ринку ЄС	11	2	4			5	-	-	-	-	-	-
Тема 3. Свобода надання та отримання послуг в рамках Внутрішнього ринку ЄС	11	2	4			6	-	-	-	-	-	-
Тема 4. Свобода руху капіталів та платежів в рамах Внутрішнього ринку ЄС	12	2	3			6	-	-	-	-	-	-
Разом за змістовим модулем 2	**45**	**7**	**15**			**23**	-	-	-	-	-	-
Усього годин	**90**	**15**	**30**			**45**						

ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми
1	**Поняття, принципи та еволюція становлення внутрішнього ринку в ЄС** 1. Етапи розвитку європейської інтеграції. 2. Створення спільного ринку вугілля та сталі. 3. Створення митного Союзу. Запровадження спільного митного тарифу. Єдиний Європейський акт 1986р.: перехід до створення спільного ринку ЄС. 4. Визначення поняття єдиний ринок ЄС. 5. Принципи функціонування єдиного ринку ЄС. 6. Основні свободи єдиного ринку ЄС.
2	**Митний Союз ЄС** 1. Поняття та генезис митного права Європейського Союзу. 2. Джерела митного права Європейського Союзу. 3. Митний союз. Митна територія. Митний кодекс ЄС. 4. Основні принципи тарифного та нетарифного регулювання.

	5. Єдиний митний тариф.
3	**Гармонізація законодавства ЄС в сфері Єдиного ринку ЄС** 1. Поняття «зближення» та «гармонізація» законодавства ЄС в сфері єдиного ринку ЄС. 2. Принцип взаємного визнання. Правові засади гармонізації законодавства. 3. Ухвалення директив: базова гармонізація. 4. Обставини, які дозволяють не застосовувати заходи з гармонізації законодавства згідно ст..36 ДФЄС. 5. Випадки тимчасового незастосування заходів з гармонізації. Розвиток гармонізації у рішеннях Суду ЄС.
4	**ЄС в системі світової торгівлі** 1. Міжнародні договори ЄС. 2. ЄС та Всесвітня торгівельна організація. 3. Генеральна угода з тарифів та торгівлі 1994. Преференційні торговельні угоди ЄС. Угоди про вільну торгівлю (угоди про асоціацію). Угода про створення Європейського економічного простору 1992. 4. Тарифне регулювання як інструмент торговельної політики ЄС. 5. Нетарифне регулювання імпорту товарів. Інструменти торгівельного захисту.
5	**Свобода руху товарів в рамках Єдиного ринку ЄС** 1. Поняття і зміст свободи пересування товарів в ЄС. 2. Мита і збори, що мають рівнозначний ефект. Поняття «зборів, що мають рівнозначний ефект». 3. Поняття «аналогічних» товарів. 4. Обмеження свободи пересування товарів: суспільна мораль, публічний порядок, державна безпека, захист здоров'я і життя людей та тварин або збереження рослин.
6	**Свобода руху осіб в рамках Єдиного ринку ЄС** 1. Поняття і зміст свободи пересування фізичних осіб. 2. Поняття та правовий статус «працівника» за правом ЄС. 3. Свобода пересування членів сім'ї працівника. 4 Обмеження на вільне пересування фізичних осіб. 5. Свобода пересування працівників у ЄС. 6. Тенденції розвитку ринку праці ЄС.
7	**Свобода надання та отримання послуг в рамках Єдиного ринку ЄС** 1. Поняття та правовий характер послуги. 2. Форми надання послуги. 3. Право надання транскордонних послуг. 4. Право на отримання послуг в інших державах. 5. Сфера свободи пересування послуг. 6. Обмеження вільного надання послуг.
8	**Свобода руху капіталів та платежів в рамах Єдиного ринку ЄС** 1. Історія розвитку принципу вільного руху капіталу. 2. Розмежування вільного руху капіталів і вільного здійснення платежів в праві ЄС. 3. Джерела правового регулювання свободи руху капіталу. 4. Поняття і класифікація джерел права Європейського Союзу в сфері вільного руху капіталів. 5. Обмеження свободи руху капіталу

САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	**Тема 1.** Поняття, принципи та еволюція становлення внутрішнього ринку в ЄС	5
2	**Тема 2.** Митний Союз ЄС	5
3	**Тема 3.** Гармонізація законодавства ЄС в сфері Внутрішнього ринку ЄС	5
4	**Тема 4.** ЄС в системі світової торгівлі	6
5	**Тема 5.** Свобода руху товарів в рамках Внутрішнього ринку ЄС	6
6	**Тема 6.** Свобода руху осіб в рамках Внутрішнього ринку ЄС	6
7	**Тема 7.** Свобода надання та отримання послуг в рамках Внутрішнього ринку ЄС	6
8	**Тема 8.** Свобода руху капіталів та платежів в рамах Внутрішнього ринку ЄС	6

Методи навчання

Викладання засноване на тісній взаємодії між викладачем та здобувачем із використанням інтерактивних методів з тим, щоб допомогти студентам розвивати аналітичні навички, здатність до логічно-обґрунтованої аргументації та розуміння міжнародно-правових аспектів з позицій доктрини та принципу верховенства права. Під час лекційних занять, в основному, використовуються пояснювально-ілюстративний, пізнавально-пошуковий та інтерактивний методи навчання і викладання: пояснення нового матеріалу, що має проблемний характер, у формі повідомлень, дискусій, консультацій, розв'язання ситуативних завдань, із застосуванням новітніх інформаційно- комунікаційних технологій; організація лекції у формі, коли студенти можуть аргументовано висловлювати свої погляди та аналізувати позиції різних країн, демонстрація презентацій, інтерактивних платформ, віртуальних екскурсій до європейських інституцій тощо з тематики лекційного заняття.

Поєднання компетентнісного та інтерактивного підходів становить основу організації та проведення практичних занять з дисципліни. Використовується індивідуальна або групова робота, що передбачає колоквіуми, дебати, розв'язання реальних кейсів, завдань, які вимагають збору, систематизації та аналізу інформації з національних і міжнародних джерел, її міжнародно-правової оцінки. Окрім цього, застосовується метод використання інформаційно-комунікаційних технологій, зокрема демонстрація презентацій, доповідей, рефератів, есе, колективна робота з нормативною базою.

Система контролю та оцінювання

Форми проведення занять: лекції, практичні заняття. Організація роботи слухачів передбачає понятєво-категоріальний масив з кожної теми, контрольні питання та самостійні завдання, роботу з науковою літературою, а також розв'язання проблемних ситуацій та дослідно-творчих завдань.

Поточний контоль: здійснюється на заняттях через індивідуальне і фронтальне усне опитування, бліц-опитування; письмові самостійні роботи (реферати, есе); ведення термінологічного словника; практичні, індивідуальні та самостійні завдання; розв'язання творчих задач; взаємоконтроль слухачів у парах і групах; самоконтроль тощо. Особливого значення набуває тестова форма контролю та оцінювання навчальних досягнень студентів.

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання можуть бути:

- контрольні роботи;
- стандартизовані тести;
- реферати;
- есе;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- контрольні роботи;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

Формою **підсумкового контролю** є залік

Критерії оцінювання поточного та підсумкового контролю

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на практичних заняттях та набутих практичних навичок під час виконання індивідуальних завдань.

Критерії оцінювання поточного контролю

5 балів — у повному обсязі володіє навчальним матеріалом конкретної теми, самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових завдань, може глибоко та всебічно розкрити зміст теоретичних питань та практичних завдань, доповнює та коментує виступи колег, бере активну участь у обговоренні теоретичних питань практичного заняття, використовуючи при цьому як обов'язкову, так і додаткову літературу, а також без помилок вирішив усі тестові завдання, якщо такі були передбачені.

4 бали – достатньо володіє навчальним матеріалом конкретної теми, достатньо обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових завдань, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.

3 бали – загалом володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових завдань, але без глибокого всебічного аналізу та аргументації, без використання необхідної літератури, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.

2 бали – частково володіє навчальним матеріалом. Поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових

відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив невелику частину тестових завдань.

1 бал – мінімально володіє навчальним матеріалом, не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових завдань, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив лише окремі тестові завдання.

0 балів – зовсім не володіє навчальним матеріалом та не може його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та не в змозі виконати практичні (тестові)завдання. Не вирішив жодного тестового завдання.

Підготовка творчих завдань (есе, презентацій) – 2 бали:

Есе – це самостійна творча робота, де у вільній формі висловлюються особисті думки на тему, передбачену Робочою програмою навчальної дисципліни.

Презентація – це творча самостійно підготовлена мультимедійна робота на визначену тему, передбачену Робочою програмою навчальної дисципліни і представлена на розгляд під час практичного заняття.

Критерії оцінювання підсумкового контролю

45-50 балів отримують студенти, які повно та ґрунтовно розкрили зміст питання, використавши при цьому не лише обов'язкову, а й додаткову літературу.

41-44 бали отримують студенти, які в цілому розкрили зміст питання, однак не повно і допустили деякі неточності. При цьому не використали на достатньому рівні обов'язкову літературу.

37-40 балів отримують студенти, які правильно визначили сутність питання, але розкрили його не повністю, допустивши деякі незначні помилки.

34-36 балів отримують студенти, які правильно визначили сутність питання, розкривши його лише частково і допустивши при цьому окремі помилки, котрі не впливають на загальне розуміння питання.

30-33 бали отримують студенти, які правильно визначили сутність питання, недостатньо або поверхово розкрили більшість його окремих положень і допустили при цьому окремі помилки, які частково вплинули на загальне розуміння проблеми.

0-29 балів отримують студенти, які частково та поверхово розкрили лише окремі положення питання і допустили при цьому суттєві помилки, котрі значно вплинули на загальне розуміння питання.

.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота		Залік	Сума
Змістовий модуль №1	Змістовий модуль № 2		

Т1	Т2	Т3	Т4	Т5	Т6	Т7	Т8		50	100
6	6	6	7	6	6	6	7			

Т1, Т2 ... Т9 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	**A**	відмінно	зараховано
80-89	**B**	добре	
70-79	**C**		
60-69	**D**	задовільно	
50-59	**E**		
35-49	**FX**	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	**F**	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Перелік питань для самоконтролю та підсумкового контролю навчальних досягнень студентів

1. Поняття «зближення» та «гармонізація» законодавства ЄС в сфері єдиного ринку ЄС.
2. Поняття та генезис митного права Європейського Союзу.
3. Джерела митного права Європейського Союзу.
4. Митний союз. Митна територія. Митний кодекс ЄС.
5. Основні принципи тарифного та нетарифного регулювання.
6. Єдиний митний тариф.
7. Етапи розвитку європейської інтеграції.
8. Створення спільного ринку вугілля та сталі.
9. Створення митного Союзу. Запровадження спільного митного тарифу. Єдиний Європейський акт 1986р.: перехід до створення спільного ринку ЄС.
10. Визначення поняття єдиний ринок ЄС.
11. Принципи функціонування єдиного ринку ЄС.
12. Основні свободи єдиного ринку ЄС.
13. Поняття «зближення» та «гармонізація» законодавства ЄС в сфері єдиного ринку ЄС.
14. Поняття та генезис митного права Європейського Союзу.

15. Джерела митного права Європейського Союзу.
16. Митний союз. Митна територія. Митний кодекс ЄС.
17. Основні принципи тарифного та нетарифного регулювання.
18. Єдиний митний тариф.
19. Принцип взаємного визнання.
20. Правові засади гармонізації законодавства.
21. Ухвалення директив: базова гармонізація.
22. Обставини, які дозволяють не застосовувати заходи з гармонізації законодавства згідно ст. 36 ДФЄС.
23. Випадки тимчасового незастосування заходів з гармонізації.
24. Розвиток гармонізації у рішеннях Суду ЄС.
25. Міжнародні договори ЄС.
26. ЄС та Всесвітня торгівельна організація.
27. Генеральна угода з тарифів та торгівлі 1994.
28. Преференційні торговельні угоди ЄС.
29. Угоди про вільну торгівлю (угоди про асоціацію).
30. Угода про створення Європейського економічного простору 1992.
31. Тарифне регулювання як інструмент торговельної політики ЄС.
32. Нетарифне регулювання імпорту товарів.
33. Інструменти торгівельного захисту.
34. Поняття і зміст свободи пересування товарів в ЄС.
35. Мита і збори, що мають рівнозначний ефект.
36. Поняття «зборів, що мають рівнозначний ефект».
37. Поняття «аналогічних» товарів.
38. Обмеження свободи пересування товарів: суспільна мораль, публічний порядок, державна безпека, захист здоров'я і життя людей та тварин або збереження рослин.
39. Поняття і зміст свободи пересування фізичних осіб.
40. Поняття та правовий статус «працівника» за правом ЄС.
41. Свобода пересування членів сім'ї працівника.
42. Обмеження на вільне пересування фізичних осіб.
43. Свобода пересування працівників у ЄС.
44. Тенденції розвитку ринку праці ЄС.
45. Історія розвитку принципу вільного руху капіталу.
46. Розмежування вільного руху капіталів і вільного здійснення платежів в праві ЄС.
47. Джерела правового регулювання свободи руху капіталу.
48. Поняття і класифікація джерел права Європейського Союзу в сфері вільного руху капіталів.
49. Обмеження свободи руху капіталу
50. Поняття та правовий характер послуги.
51. Форми надання послуги.
52. Право надання транскордонних послуг.
53. Право на отримання послуг в інших державах.
54. Сфера свободи пересування послуг.

55.Обмеження вільного надання послуг.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

ОСНОВНА:

1. Аракелян М. Р., Акіменко Ю. Ю., Гребенюк Д. О., Гриб Г. М., Дронов В. Ю., Сурілова О. О., Харитонов Р. Ф., Форманюк В. В. та ін. Право Європейського Союзу : навчально-методичний посібник для практичних занять та самостійної роботи / за ред. Х. Н. Бехруза. Одеса : Фенікс, 2024. 173 с.
2. Волощук О. Т., Марчук В. В., Латковський П. П., Ступак М. Г. Право Європейського Союзу : навчально-методичні рекомендації для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня : галузь знань 08 «Право», спеціальність 081 «Право». Чернівці, 2024. 60 с.
3. Волощук О. Т. Право Європейського Союзу : збірник завдань для виконання самостійної роботи для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня : галузь знань 08 «Право», спеціальність 081 «Право». Чернівці, 2024. 40 с.
4. Ховпун О., Домбровська О. Принципи права Європейського Союзу: сучасне визначення. Право і суспільство. Міжнародне право. 2022. № 5. С. 292–297.
5. Заставна О. П. Право Європейського Союзу в системі міжнародного права. Галицькі студії: юридичні науки. 2024. № 5. С. 47–54.
6. Лук'янчук К. П. Право Європейського Союзу в сфері цифрової трансформації та штучного інтелекту. Міжнародне право в період турбулентності міжнародних відносин : збірник матеріалів. Одеса, 2024.
7. Право Європейського Союзу : підручник / за ред. Р. А. Петрова. 11-те вид., змін. і допов. Харків : Право, 2024. 488 с.
8. Карасені О. В. Сучасне визначення принципів та основ права Європейського Союзу. Міжнародне право в період турбулентності міжнародних відносин : збірник матеріалів Всеукраїнської наукової студентської конференції (м. Одеса, 25 жовт. 2024 р.) / за ред. М. Р. Аракеляна ; уклад.: Х. Н. Бехруз, А. С. Бугаєць, А. М. Гриб та ін. Одеса, 2024. С. 443–446.
9. Тітенко Р. Р. Співвідношення права Європейського Союзу та національного права держав-учасниць. Міжнародне право в період турбулентності міжнародних відносин : збірник матеріалів Всеукраїнської наукової студентської конференції (м. Одеса, 25 жовт. 2024 р.) / за ред. М. Р. Аракеляна ; уклад.: Х. Н. Бехруз, А. С. Бугаєць, А. М. Гриб та ін. Одеса, 2024. С. 499–502.
10. Бугаєць А. Договори в системі джерел права Європейського Союзу. Вступ України, Республіки Молдова та Грузії до Європейського Союзу: сучасні виклики : матеріали міжнародного круглого столу. Одеса, 2024. С. 99–101.
11. Котелевська В. Р. Теоретичні проблеми дефініції права Європейського Союзу. Міжнародне право в період турбулентності міжнародних відносин : збірник матеріалів Всеукраїнської наукової студентської конференції (м.

Одеса, 25 жовт. 2024 р.) / за ред. М. Р. Аракеляна ; уклад.: Х. Н. Бехруз, А. С. Бугаєць, А. М. Гриб та ін. Одеса, 2024. С. 446–449.
12. Дехніч А. В. Правовий статус громадян Європейського Союзу. Міжнародне право в період турбулентності міжнародних відносин : збірник матеріалів Всеукраїнської наукової студентської конференції (м. Одеса, 25 жовт. 2024 р.) / за ред. М. Р. Аракеляна ; уклад.: Х. Н. Бехруз, А. С. Бугаєць, А. М. Гриб та ін. Одеса, 2024.

Додаткова:

1. Craig P., de Búrca G. EU Law: Text, Cases, and Materials. 8th ed. Oxford : Oxford University Press, 2024. 1280 p.
2. Chalmers D., Davies G., Monti G., Heyvaert V. European Union Law: Text and Materials. 5th ed. Cambridge : Cambridge University Press, 2024.
3. Peers S. EU Justice and Home Affairs Law. 5th ed. Oxford : Oxford University Press, 2023.
4. Lenaerts K., Van Nuffel P., Corthaut T. EU Constitutional Law. Oxford : Oxford University Press, 2021.
5. Solanke I. EU Law. 2nd ed. Cambridge : Cambridge University Press, 2022.
6. Muir E. An Introduction to EU Legal Order. Cambridge : Cambridge University Press, 2023.
7. Dawson M., de Witte F. EU Law and Governance. Cambridge : Cambridge University Press, 2022.
8. Craig P., de Búrca G. (eds.). The Evolution of EU Law. 3rd ed. Oxford : Oxford University Press, 2021.

Нормативні акти та міжнародні договори

1. Consolidated version of the Treaty on European Union. Official Journal of the European Union.
2. Consolidated version of the Treaty on the Functioning of the European Union. Official Journal of the European Union.
3. Charter of Fundamental Rights of the European Union. Official Journal of the European Union.
4. Association Agreement between the European Union and its Member States, of the one part, and Ukraine, of the other part. Official Journal of the European Union.
5. Treaty establishing the Energy Community.
6. Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms.
7. Regulation (EU) 2021/692 of the European Parliament and of the Council of 28 April 2021 establishing the Citizens, Equality, Rights and Values Programme.
8. Regulation (EU) 2021/1057 of the European Parliament and of the Council of 24 June 2021 establishing the European Social Fund Plus (ESF+).
9. Regulation (EU) 2021/1119 of the European Parliament and of the Council of 30 June 2021 establishing the framework for achieving climate neutrality.
10. Regulation (EU) 2022/2065 of the European Parliament and of the Council of 19 October 2022 on a Single Market For Digital Services (Digital Services Act).

11. Regulation (EU) 2022/2554 of the European Parliament and of the Council of 14 December 2022 on digital operational resilience for the financial sector.
12. Regulation (EU) 2024/1689 of the European Parliament and of the Council of 13 June 2024 laying down harmonised rules on artificial intelligence (Artificial Intelligence Act).
13. Regulation (EU) 2024/1183 of the European Parliament and of the Council of 11 April 2024 amending Regulation (EU) No 910/2014 as regards establishing a European Digital Identity Framework.

Інформаційні ресурси

1. http://www.europa.eu.int – офіційний сайт ЄС (на всіх офіційних мовах)
2. http://www.eur-op.eu.int - сайт Европейского агентства официальных публикаций
3. http://www.law.warwick.ac.uk - правовая база данных «CELEX»
4. http://www.wkap.nl/journalhome.htm/0377-0915 - журнал «Правовые аспекты европейской интеграции»
5. http://www.wkap.nl/journalhome.htm/0959-6941 - «Журнал европейского делового права»
6. http://www.wkap.nl/jrnltok.htm/0928-9801 - журнал «Обзор европейского частного права»
7. http://www.europexxi.kiev.ua/
8. http://www.comparativelaw.kiev/ua/
9. http://www.e-ukraine.org.ua/
10. http://www.eu-ukraine.kharkov.ua/
11. http://www.delukr.cec.eu.int
12. europa.eu.int/comm/external_relation/Ukraine/intro/index.htm
13. http://www.eur.ru/neweur/
14. http://www.mfa.gov.ua/mfa/ua/400.htm
15. http://eu-directory.ea-ua.info - Довідник з євроінтеграції
16. http://europa.eu.int - Веб-портал Europa (Європа)
17. http://ukraine-eu.mfa.gov.ua - Представництво України при Європейському Союзі
18. http://www.delukr.cec.eu.int - Представництво Європейської Комісії в Україні
19. http://www.euabc.com - Інтернет-глосарій термінів ЄС
20. http://www.eurolib.kiev.ua/ua/ - Віртуальна бібліотека з європейської інтеграції
21. http://www.europa.dovidka.com.ua - Глосарій термінів Європейського Союзу
22. http://eu.prostir.ua – Європейський простір
23. Представництво України при ЄС: http://ukraine-eu.mfa.gov.ua/
24. Державний департамент з питань адаптації законодавства Міністерства юстиції України: http://www.sdla.gov.ua/
25. Українська Асоціація Європейських Студій: http://www.europa.org.ua/

Політика академічної доброчесності

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні освітнього компонента регламентовано чинними документами ЧНУ:

«Кодекс академічної доброчесності та етики Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича»

https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/kodeks-akademichnoi-dobrochesnosti-ta-etyky-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu-imeni-yuriia-fedkovycha/

«Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича»

https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/polozhennia-pro-vyiavlennia-ta-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu-u-chernivetskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-yuriia-fedkovycha/

«Політика використання штучного інтелекту в Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича»

https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/polityka-vykorystannia-shtuchnoho-intelektu-v-chernivetskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-yuriia-fedkovycha-zi-zminamy-zatverdzhenymy-vchenoiu-radoiu-chnu-imeni-yuriia-fedkovycha/

Використання здобувачами освіти інструментів штучного інтелекту (ШІ)

під час виконання навчальних завдань:

- допускається за умови дотримання принципів академічної доброчесності (здобувач освіти несе відповідальність за зміст, достовірність і результати поданої роботи, а у разі використання ШІ зобов'язаний зазначити факт і спосіб його застосування);
- не допускається використання ШІ як заміни самостійного виконання завдань або з метою порушення вимог академічної доброчесності;
- додаткові обмеження чи вимоги щодо використання ШІ можуть визначатися викладачем в освітньому процесі для конкретних видів навчальної діяльності відповідно до особливостей дисципліни.